

**Mortens Jespersens**

Dānijas vēstnieks Latvijā

## **Dzīvot Digitālajā laikmetā: kā iespējot jaunatni ar būtiskām prasmēm tehnoloģiju jomā**

Dažādām tehnoloģijām mūsdienu sabiedrībā ir arvien nozīmīgāka loma, tādēļ mums jāatrod veids, kā nodrošināt, lai bērni un jaunieši savlaicīgi apgūtu pamata zināšanas un prasmes tehnoloģiju jomā, kas ļaus viņiem atrast ceļu un gūt panākumus pasaulē, kuras virzību arvien vairāk nosaka tehnoloģijas. Tā kā tehnoloģijas arī nākotnē turpinās veidot un transformēt dažādas tautsaimniecības jomas, kā arī ieviesīs pārmaiņas veidā, kā mēs dzīvojam, strādājam un komunicējam savā starpā, tad arī mūsu izglītības sistēmām jāpielāgojas un jāiet kopsolī ar laiku.

Liela daļa jaunās paaudzes ir uzaugusi ar viedtālruniem un sociālajiem medijiem, kas šodien viņiem ir gluži dabiska ikdienas sastāvdaļa. Taču jāpatur prātā, ka digitālās prasmes ir kas daudz vairāk nekā tikai spēja apieties ar ierīcēm. Digitālā sagatavotība aptver ne vien prasmi brīvi izmantot interneta iespējas un lietot dažādas lietotnes, bet arī spēju uztvert un kritiski analizēt digitālo saturu. Pie šīm kompetencēm pieskaitāmas arī zināšanas par fundamentāliem tehnoloģiju konceptiem, kā piemēram, programmēšana un datu drošība.

Dānija sākusi eksperimentālā kārtā sākumskolas izglītības posmā kā jaunu mācību priekšmetu iekļaut tehnoloģiju prasmju apgūšanu. Rezultāti ir iepriecinoši: skolēni ir entuziastiski un gatavi apgūt digitālos līdzekļus un tehnoloģijas, it īpaši ja tiek piedāvātas iespējas izmantot gluži taustāmas tehnoloģijas, kādi ir roboti. Jāatzīmē, ka, nokļūstot tiešā pieredzē balstītā mācību vidē, pat visjaunāko klašu audzēkņi parādījuši lielu interesi un augstu motivāciju.

Šīs iniciatīvas ir pavērušas ceļu tehnoloģiskās izpratnes iekļaušanai Dānijas izglītības programmā, kas, savukārt, ir svarīga Dānijas jaunās digitalizācijas stratēģijas daļa. Mērķis ir skaidrs: dot bērniem un jauniešiem zināšanas un prasmes, lai apgūtu un ieviestu inovācijas digitālajās tehnoloģijās, kas bagātinātu viņu pašu un visas sabiedrības dzīvi.

Digitālajai revolūcijai progresējot, arvien nozīmīgāk kļūst stiprināt jauniešu digitālās prasmes un kompetences, jo arvien turpina pieaugt arī maldinošas informācijas un viltus ziņu izplatība. Laikmetā, kad tiešsaistes kanālos aktīvi izplatās dezinformācija, spēja kritiski izvērtēt digitālo saturu un atšķirt faktus no izdomājumiem ir izšķiroši svarīga. Jaunatnei laikus mācot medijpratību un digitālās kompetences, mēs gādājam, lai mūsu jaunieši spētu pārliecinoši un prasmīgi orientēties digitālajā vidē, kas pasargās viņus no maldinošas informācijas slazdiem.

Tā kā jaunās tehnoloģijas arvien vairāk piesātina visas darba tirgus nozares, digitālās prasmes ir kļuvušas par svarīgu priekšnoteikumu darbam dažādos amatos. Gan veselības aprūpē, gan mazumtirdzniecībā, finanšu sektorā un ražošanā labas digitālās prasmes un kompetences paver durvis plašām karjeras iespējām un vairo izredzes gūt panākumus darba tirgū sīvas konkurences apstākļos.

Bērniem jau no mazotnes mācīt digitālās iemaņas un prasmes ir svarīgi arī tādēļ, ka tas ir iedarbīgs veids, kā samazināt dzimumu atšķirības tehnoloģiju jomā. Mēs tiecamies nākotnē veidot taisnīgāku un vienlīdzīgāku sabiedrību, tāpēc nepieciešams risināt jautājumu par nevienmērīgu dzimumu pārstāvniecību ar tehnoloģijām saistītās profesijās. Digitālo prasmju izglītības integrācijai ir būtiska loma dzimumu līdztiesības veicināšanā, jo tas ļauj arī meitenēm un jaunām sievietēm apgūt tehnoloģijas un digitālās inovācijas. Veicinot plašāku sieviešu iesaistīšanos ar tehnoloģijām saistītās specialitātēs kā studiju posmā, tā arī profesionālajā jomā, virzīsimies tuvāk dzimumu līdztiesības mērķu sasniegšanai šajās tautsaimniecībai izšķiroši svarīgajās nozarēs.

Šodien, kad esam liecinieki tehnoloģiju revolūcijai, kas nerimstošā tempā noris mūsu acu priekšā, viens ir pilnīgi skaidrs: digitālās prasmes ir ne tikai izdevīgas, bet arī neaizstājamās. Investējot mūsu jauniešu digitālajā pratībā, investējam viņu nākotnē, lai viņi šajā digitālajā laikmetā spētu īstenot savu potenciālu kā kritiski domājoši, lietpratīgi un sociāli aktīvi pilsoņi.